

## Тахир Машев, с. Рибново

Организирането на самото пътуване до София през 1989 г. беше, за да участваме в стачките. Наричахме я вахта, `щото само обикаляхме около Народното събрание. Иначе от селото организатор беше Али Таламанов. Той после стана първият демократично избран кмет в Рибново. И в момента си е жив и здрав, изкара един мандат човекът. Тука той ръководеше всичко, като се събираха хората, той ги известяваше. Той беше приятел на Асан Бялов от Корница. Той известяваше хората, чи трябва да са иди в София, за имената после, вече говореха за връщане на имената, за възстановяване на майчините имена. Живков още не беше паднал от власт. Оттук ходехме 100-110 коли до София. В София като пристигнахме, много народ имаше около Народното събрание, знамена разни. Първата вахта се случва много преди падането на Живков – много преди 10 ноември 1989 г. Първо пред Народното събрание, после пред храм-паметника Александър Невски, после пак пред Народното събрание. Първото което стана тук беше на 16 ноември – тогава имаше митинг на стадиона в Гоце Делчев. Главен организатор тогава беше Дружеството за защита правата на човека, Румен Воденичаров, имаше и един поп Амбарев ли беше... Митингът беше много голям на стадиона в Гоце Делчев. Тренчев и Желю Желев бяха там май... От нашия край хората, които прочетоха доклад бяха Айруш и Садъков. Садъков е участник в събитията от 1983 г., бил е тийнейджър тогава, младо момче.. Той ми е добър приятел, прочете много хубав доклад тогава. След това той дълго време беше в централата на ДПС, обаче го маргинализираха, изкараха го. Негов разказ има в книгата „Горчиви разкази“. Следващият митинг беше в Мадан. Чак тогава се взе решение от Руман Воденичаров, подкрепян от тълпата, да идем пред Народното събрание и там народът масово отиде. Много хора имаше – от целия Чеч надолу, от Сърница, Мадан, Доспат, над 120 000 народ имаше там. Бяха направили заграждения около парламента с въжета и парапети и там обикаляхме. Около въжетата имаше хора, много хора, софиянци, страшно беше. Даваха чайове, ядене, не ги оставяха хората. И се въртеше там, постоянно се викаше. Единственото, което искаха хората беше имената, нищо друго не викаха. Не знам дали имаше и турци, но по моя преценка, едва ли е имало турци там. Всички бяхме българо-мохамедани, помаци. На последната вахта, когато искаха да изтеглят хората към Студентски град някъде, да започне от „Александър Невски“, та тогава казаха, че се намесил Ахмед Доган, че той щял да го води. Тогава за пръв път излезна Доган да говори пред храм-паметника. Не си спомням, кога точно е било това. След това на следващото гражданско участие след връщането на имената и след отминаването на националистическата вълна 91-ва година имаше нещо като вахта пред районните съдилища. Тогава бяха и гладните стачки. В Гоце Делчев е имало такова нещо. Излязъл районният съдия и им казал „Всички са с „ов“ накрая на имената, защо искате да е без „ов“?“. Тогава там излязъл един човек от Корница, който изкарал документ, че техните фамилии в Корница преди 1912-та година, когато това навлиза масово в България, не са били с „ов“. На вахтите имаше повече християни, отколкото да имаше турци. Имаше хора християни в София, които и те заедно с този народ викаха. Напрежение също имаше, защото постоянно се дърпаха, отделно хората ги беше страх. Ние докато

пътувахме към София например, покрай пътя имаше големи дупки, в които бяха сложени бомби.